

07 Şubat 2019

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082/610- 32033
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (1 Adet- 3 Sayfa)
- Cevap yazısı (44 Adet, 89 Sayfa)

31.12.2019

09.10

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALPAY ANTMEN'İN
TBMM 7/122 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Temiz su kaynaklarının sınırlı oluşu nedeniyle su, yaşamsal açıdan giderek çok daha fazla önem arz etmektedir. Bununla birlikte bir turizm ülkesi olan Türkiye, sahillerin ve denizlerinin temizliğine daha fazla hassasiyet göstermelidir. Türkiye'nin en uzun ve en güzel sahillerinin bulunduğu Mersin'de kurulan ve kurulmak istenen balık çiftlikleri hem temiz sularımıza hem de turizmimize darbe vurmaktadır. Konuyla ilgili olarak gerekli tedbirler alınmamaya ve yasalara uyulmamaya devam edildiği sürece geri dönülemez çevre felaketleriyle karşı karşıya kalınacaktır.

Öncelikle; Mersin'de Tüm balık çiftliklerinin karadan 1.1 kilometre açığa taşındığı iddiaları gerçekleri yansıtmamaktadır. Sahillere yaklaşan çiftliklerin sayısı hızla artmaktadır. Bununla birlikte balık çiftliklerine ait tesislerin koyları işgali de hızla yayılmaktadır. Bu çiftliklerin ikmali için açılan yollar, alanlar doğal bitki örtüsüne, ormanlara büyük zarar vermektedir. Balık çiftliklerinden gelen yağ ve köpüklerden oluşan kirlilik çiftliklerden uzak noktalara dahi ulaşabiliyor.

Yakın geçmişte, sualtında 30 metre derinliğin bile berrak bir şekilde görüldüğü koylarda görüş mesafesi kirlilik ve yağ tabakası nedeniyle 2-3 metreye kadar düşmüştür. Balık çiftliklerini, kıyılarını denetleyen tek bir Çevre Bakanlığı, Tarım Bakanlığı ya da Sahil Güvenlik yetkilisi bulunmamakta ve göstermelik denetimler kağıt üzerinde kalmaktadır.

Birçok rapora ve uzmana göre balık çiftliklerinde patojenleri engellemek için sık sık bir takım kimyasal maddeler kullanılmaktadır. Bu kimyasal maddelerin başta çocuklar olmak üzere insan sağlığı üzerinde de son derece olumsuz etkileri olduğu yine çevreciler ve konunun uzmanları tarafından dile getirilmektedir. Bahsi geçen maddeler nedeniyle her yıl binlerce insanın kansere yakalandığı konusu tartışılmaktadır.

Bununla birlikte balık çiftliklerinde kullanılan antibiyotikler sudaki yararlı bakterilerin ölümüne neden olurken diğer yandan da antibiyotiklere dirençli olan bakterilerin gelişmesine yol açmaktadır. Birtakım araştırma ve çalışmalara göre bu dirençten sorumlu olan genlerin insanlarda hastalık yapıcı bakterilere de geçmesi riski bulunmaktadır. Bu zararlı bakterilerin de balıktan insana geçtiği tespit edilmektedir.

Sonuç olarak ülkemizde temiz su kaynaklarının hızla kirlenmesi, HES baraj inşaatları, endüstriyel balık çiftliklerinin artışı gibi nedenlerle ekolojik denge bozulmakta çevresel sorunlar Mersin bölgesinde ve sahillerinde artmaktadır. Bu bağlamda;

1-Yalnızca bugün bölgede yaşayanların değil, gelecek kuşakların da yaşam hakkını tehdit edebilecek olması nedeniyle bölgede balık çiftliği kurulmasının ve balık çiftliğinde kullanılacak yem, antibiyotik ve diğer katkı maddelerinin denize zararı, balık çiftliğinden salınan atık suyun hayvan, bitki ve insan sağlığına zararlarının neler olabileceği konusunda bir araştırma yapılmış mıdır?

2-Balık çiftliklerinde kullanılan katkı maddeleri ve kimyasalların yol açacağı zararların giderilmesi mümkün müdür?

3-Balık çiftliklerinde kullanılan maddelerin çeşitli kanser türlerine yol açtığı iddiaları doğru mudur? Konuyla ilgili herhangi bir uzman kurumun görüşüne başvurulmuş mudur? Varsa bunlar nelerdir?

4-Çiftlikler nedeniyle turizmde ne kadar kayıp yaşanacaktır? Bu zararlar hesaplanmış mıdır?

5-Birçok bölgede kurulan balık çiftliklerinin doğaya, denize ve diğer canlılara verdiği hasarlar ortada iken, doğa ve turizm kenti olan Mersin'de bunun yapılmasına nasıl ve kimler tarafından müsaade edilmektedir?

6-Mersin'de kurulması planlanan çiftlikler kim ya da kimlere aittir? Başvuruları ne zaman ve hangi kurumlara yapılmıştır? Mersin'de birçok çevreci hareketin, esnafın ve vatandaşın karşı çıkmasına rağmen neden bu çiftliklerin kurulmasında ısrar edilmektedir?

7-Daha önce ülke genelinde balık çiftlikleri ile ilgili kaç tane ÇED raporu alınmıştır? Bunlar hangileridir?

CEVAPLAR:

1-2015 yılında gerçekleştirilen *Çevresel Açından Sürdürülebilir Çevre Dostu Balık Çiftlikleri Sisteminin Oluşturulması Projesi* ile; deniz ortamında faaliyet gösteren balık çiftliklerinin yoğun olarak bulunduğu alanların (Güllük, Gerence ve Ildır Körfezi) hidro-dinamik, fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri tespit edilerek balık çiftliklerinden kaynaklanan çevresel etkilerin belirlenmesi, alınacak önlemler ile karar vermeyi kolaylaştıracak yönetim sistemleri belirlenmiştir.

2-ÇED süreci içinde yapılacak faaliyetlerin çevresel etkileri komisyon tarafından değerlendirilmekte, çevresel etkileri mevzuatta belirtilen sınır değerleri aşan faaliyetler için olumsuz karar verilmektedir. Çevresel Açından Sürdürülebilir Çevre Dostu Balık Çiftlikleri Sisteminin Oluşturulması Projesi dahilinde hazırlanan kılavuz içerisinde de belirtildiği gibi antibiyotik, katkı maddesi ve kimyasallar kullanım koşullarına göre doğru dozaj ve zaman aralığında verilmelidir. Bunlara dair değerlendirmede her proje bazında ayrı ayrı inceleme Değerlendirme Komisyonunda yapılmaktadır.

3-Balık çiftliklerinde kullanılan maddelerin çeşitli kanser türlerine yol açtığına dair herhangi bir uzman kuruluştan Bakanlığımıza bir bilgi ulaşmamıştır.

4-Denizlerde Balık Çiftliklerinin Kurulamayacağı Hassas Alan Niteliğindeki Kapalı Koy ve Körfez Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğin incelenmesinden de anlaşılacağı üzere balık çiftlikleri geliş güzel alanlara gelişgüzeli bir şekilde kurulmamaktadır. Yapımına izin verilmeden önce deniz ortamında bilimsel çalışmalar yapılmakta ve gerekli tedbirler alınılarak denetimi yapılmaktadır. Ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığı da ÇED projeleri ile ilgili oluşturulan komisyon içerisinde yer almaktadır. Bu itibarla çiftlikler nedeniyle turizmde herhangi bir kayıp olacağı düşünülmemektedir.

5-Bakanlığımız her bir proje bazında komisyon çalışmalarını ve halkın görüşlerini de dikkate alarak proje için "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararı vermektedir. Ancak, ÇED Olumlu

kararı projenin faaliyete başlaması için yeterli değildir. Proje sahibi mer'i mevzuat kapsamında ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli izinleri alarak faaliyet göstermek zorundadır.

6-Mersin'de kurulması planlanan balık çiftliklerine dair Bakanlığımıza farklı firmalara ait 20 adet başvuru yapılmıştır. Söz konusu başvurular haziran ve temmuz ayları içerisinde yapılmıştır. Bakanlığımıza intikal eden şikâyetler, ÇED süreci içerisinde değerlendirilecektir.

7-Bakanlığımızca verilen ÇED Olumlu Kararları, mevzuattan iade ve ÇED Olumsuz kararı verilen projeler ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında yayınlanmaktadır.

